

**Overzicht Beheerpakketten
Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer**

**Versie 2019
Deelnemers ANLb**

**9 oktober 2018
definitief**

A01 Grasland met rustperiode

Doel

Het in acht nemen van een rustperiode op grasland is vooral voor weidevogels van belang. U biedt met dit pakket rust aan broedende vogels door de kans op verstoring te minimaliseren. Ook kan het grasland functioneren als opgroeigebied voor jonge weidevogels. In kleinschalige gebieden kunnen graslanden met een rustperiode, eventueel in de vorm van randen, dienen als schuil- en foerageergebied voor diverse fauna zoals kleine zoogdieren, vogels, vlinders en amfibieën. In de rustperiode zijn landbouwkundige werkzaamheden niet toegestaan.

Last minute beheer is mogelijk in de vorm van opwaardering van het pakket. Indien blijkt dat nog weidevogelkuikens aanwezig zijn in de beheereenheid op de einddatum van de rustperiode, kan de maaidatum uitgesteld worden door een pakket met een langere rustperiode af te sluiten.

Instapeisen

- Grasland met een rustperiode in de vorm van randen moeten minimaal 2 meter breed zijn.

Pakketvoorwaarden

1. U neemt een rustperiode in acht van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats;
3. U maait van binnen naar buiten;
4. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien.

PAKKETTEN	
1a	Grasland met rustperiode van 1 april tot 1 juni
1b	Grasland met rustperiode van 1 april tot 8 juni
1c	Grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni
1d	Grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juni

Waarom van binnen naar buiten maaien?

Als u op het midden van uw perceel met maaien start en vervolgens naar de buitenkant maait, hebben kuikens de gelegenheid naar naastgelegen percelen te vluchten en raken ze niet opgesloten in een steeds kleiner wordend stuk grasland.

Waarom niet in het donker maaien?

Als u in het donker maait, hebben de kuikens onvoldoende gelegenheid een veilige plek te zoeken.

A01 Grasland met rustperiode, met voorweiden

Doel

Het in acht nemen van een rustperiode op grasland is vooral voor weidevogels van belang. U biedt met dit pakket rust aan broedende vogels door de kans op verstoring te minimaliseren. Ook kan het grasland functioneren als opgroeigebied voor jonge weidevogels. In kleinschalige gebieden kunnen graslanden met een rustperiode, eventueel in de vorm van randen, dienen als schuil- en foerageergebied voor diverse fauna zoals kleine zoogdieren, vogels, vlinders en amfibieën. In de rustperiode zijn landbouwkundige werkzaamheden niet toegestaan.

Last minute beheer is mogelijk in de vorm van opwaardering van het pakket. Indien blijkt dat nog weidevogelkuikens aanwezig zijn in de beheereenheid op de einddatum van de rustperiode, kan de maaidatum uitgesteld worden door een pakket met een langere rustperiode af te sluiten.

Instapeisen

- Grasland met een rustperiode in de vorm van randen moeten minimaal 2 meter breed zijn.

Pakketvoorwaarden

1. U neemt een rustperiode in acht van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats;
3. U maait het grasland vanaf 1 maart tot het einde van de rustperiode niet;
4. U maait van binnen naar buiten;
5. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien.

PAKKETTEN	
1l	Grasland met rustperiode van 1 mei tot 15 juni, voorweiden
1m	Grasland met rustperiode van 8 mei tot 22 juni, voorweiden

Waarom van binnen naar buiten maaien?

Als u op het midden van uw perceel met maaien start en vervolgens naar de buitenkant maait, hebben kuikens de gelegenheid naar naastgelegen percelen te trekken en raken ze niet opgesloten in een steeds kleiner wordend stuk grasland.

Waarom niet in het donker maaien?

Als u in het donker maait, hebben de kuikens onvoldoende gelegenheid een veilige plek te zoeken.

A02 Kuikenvelden

Doel

Het pakket kuikenvelden heeft een vergelijkbaar doel als het pakket 'grasland met rustperiode'; het bieden van rust aan broedende vogels. De rustperiode wordt echter niet van tevoren vastgelegd van datum x tot datum y, maar wordt ad hoc bepaald om rust te creëren op percelen gedurende het weidevogelseizoen ineens veel vogels zitten. U kunt aan deze vorm van *last minute* beheer meedoen, ook als u op dat moment nog geen deelnemer van het collectief bent.

Instapeisen

- Indien de kuikenvelden in de vorm van randen worden aangelegd, dienen deze randen ten minste 6 meter breed te zijn.

Pakketvoorwaarden

1. De rustperiode ligt in de periode van 1 mei tot 1 augustus, En heeft een duur van tenminste X weken (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats;
3. U mag kuikenvelden op zijn vroegst op 1 juni maaien. Eerder maaien dan 1 juni alleen toegestaan als er geen vogels of nesten meer aanwezig zijn op het perceel en hiervoor vooraf toestemming is verkregen van het collectief;

PAKKETTEN	
2a	Periode 1 mei tot 1 augustus, rustperiode tenminste 2 weken
2b	Periode 1 mei tot 1 augustus, rustperiode tenminste 3 weken
2c	Periode 1 mei tot 1 augustus, rustperiode tenminste 4 weken
2d	Periode 1 mei tot 1 augustus, rustperiode tenminste 5 weken
2e	Periode 1 mei tot 1 augustus, rustperiode tenminste 6 weken

A03 Plas-dras

Doel

Plas-dras biedt een aantrekkelijk biotoop voor weidevogels. De vogels gebruiken de plas-dras percelen als verzamel- en slaapplek, maar de natte percelen zorgen vooral voor voldoende voedsel. Dat komt doordat wormen en emelten bij een hoge grondwaterstand dichterbij het maaiveld komen en daardoor beter bereikbaar zijn voor de weidevogels. Ook is het voor weidevogels eenvoudiger om met hun snavel in de zachte natte grond door te dringen, dan in een drogere harde bodem.

Het plas-draspakket bestaat uit een grotendeels onder water staand graslandperceel. De periode waarin het perceel onder water staat kan variëren van 2 maanden tot bijna een half jaar. Het doel is in deze periode op minimaal 60% van de oppervlakte een waterlaag van minimaal 5 cm te realiseren, zodat het overige deel van het perceel drassig is.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid is over de hele oppervlakte drassig (inundatie) in de periode van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. Op minimaal 60% van het oppervlak van de beheereenheid is de laag water tussen de 5 en 20 cm diep;
3. Op de startdatum van de inundatieperiode moet de vegetatie op de beheereenheid kort zijn.

PAKKETTEN	
3a	Inundatie van 15 februari tot 15 april
3b	Inundatie van 15 februari tot 15 mei
3c	Inundatie van 15 februari tot 15 juni
3d	Inundatie van 15 februari tot 1 juli

A03 Greppel plas-dras

Doel

Plas-dras biedt een aantrekkelijk biotoop voor weidevogels. De vogels gebruiken de plas-dras percelen als verzamel- en slaapplek, maar de natte percelen zorgen vooral voor voldoende voedsel. Dat komt doordat wormen en emelten bij een hoge grondwaterstand dichterbij het maaiveld komen en daardoor beter bereikbaar zijn voor de weidevogels. Ook is het voor weidevogels eenvoudiger om met hun snavel in de zachte natte grond door te dringen, dan in een drogere harde bodem.

De greppel plas-dras pakketten vormen een kleinschalige variant van plas-dras en zijn gericht op het ontwikkelen van specifieke plas-dras condities langs greppels en slootjes. De kracht van een greppel plas-dras is het feit dat de beheereenheid in zijn geheel of voor een groot gedeelte onder water staat, dit geeft ook meteen een variatie in de vegetatie. Met name in de kuikenfase zullen veel weidevogelgezinnen gebruik maken van de greppel plas-dras doordat deze vanwege zijn insectenrijkdom een gunstige foerageerlocatie vormt.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid is over de hele oppervlakte drassig (inundatie) in de periode van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. Op minimaal 60% van het oppervlak van de beheereenheid is de laag water ten minste 5 cm diep.

PAKKETTEN	
3e	Greppel inundatie van 15 februari tot 15 april
3f	Greppel inundatie van 15 februari tot 15 mei
3g	Greppel inundatie van 15 februari tot 15 juni
3h	Greppel inundatie van 15 februari tot 1 juli

A04 Legselbeheer op grasland

Doel

Om weidevogels te beschermen is het niet altijd nodig om een rustperiode af te spreken op alle percelen met broedende weidevogels, bijvoorbeeld omdat de dichtheid aan weidevogels vrij laag is. In dat geval is het pakket nestbescherming zinvol: u beschermt daarmee het legsel (nest) en de directe omgeving tegen landbouwkundige werkzaamheden. Door het plaatsen van nestbeschermers of het op andere wijze ontzien van de nesten bij werkzaamheden, vergroot u de kans op het uitkomen van het legsel terwijl u het perceel voor de overige oppervlakte normaal kunt gebruiken. Vrijwilligers of uzelf zoeken het perceel af en markeren nesten met stokken of nestbeschermers zodat u weet welke delen u moet ontzien bij landbouwkundige werkzaamheden, zoals maaien, weiden of inzaaien.

Percelen met legselbeheer hebben over het algemeen beperkt nut als foerageergebied voor jonge weidevogels. Zij zoeken voedsel in kruiden- en daarmee insectenrijke graslanden. U kunt legselbeheer dan ook combineren met een kruidenrijke graslandrand (pakket 5).

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of enkele malen afgezocht op aanwezige legfels. Alle gevonden nesten worden gemarkeerd en geregistreerd (bijvoorbeeld stalkaart bij de deelnemer of via database Boerenlandvogels Nederland);
2. U beschermt gevonden nesten en/of kuikens door ze te ontzien van alle landbouwkundige bewerkingen via:
 - a. nest enclaves van minimaal 50 m²
 - b. het plaatsen van nestbeschermers (bij beweiding)
3. U maait van binnen naar buiten;
4. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien.

PAKKETTEN	
4a	Nestbescherming op grasland
4d	Legselbeheer op grasland, met 2 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4e	Legselbeheer op grasland, met 3 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4f	Legselbeheer op grasland, met 4 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4g	Legselbeheer op grasland, met 5 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4h	Legselbeheer op grasland, met 6 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus

Waarom van binnen naar buiten maaien?

Als u op het midden van uw perceel met maaien start en vervolgens naar de buitenkant maait, hebben kuikens de gelegenheid naar naastgelegen percelen te vluchten en raken ze niet opgesloten in een steeds kleiner wordend stuk grasland.

Waarom niet in het donker maaien?

Als u in het donker maait, hebben de kuikens onvoldoende gelegenheid een veilige plek te zoeken.

A04b1 Legselbeheer op bouwland, uitgestelde bewerkingen

Doel

Door werkzaamheden op bouwland uit te stellen tot 15 mei, biedt u rust aan broedende kieviten. Door de combinatie met beheerpakket kievitrans krijgen kuikens de gelegenheid om voedsel en dekking te vinden op het perceel. Hierdoor helpt u kieviten om hun jongen groot te krijgen.

Instapeisen

- Op het betreffende perceel zijn minimaal 5 legsels van kieviten aangetroffen of deze zijn te verwachten op basis van ervaringen in voorgaande jaren;
- Dit pakket alleen afsluiten indien er vrijwilligers aanwezig zijn die daadwerkelijk de percelen afzoeken op nesten en deze ook (kunnen) invoeren in de database Boerenlandvogels van LandschappenNL;
- Dit pakket is alleen mogelijk in combinatie met een Kievitrans of een andere rand / kruidenstrook die als foerageer- en vluchtmogelijkheid dient.

Pakketvoorwaarden

1. U neemt een rustperiode in acht van 1 april tot en met 15 mei;
2. Als eerder dan 1 april legsels worden aangetroffen dan geldt de rustperiode vanaf het moment dat er legsels zijn geconstateerd en gemeld;
3. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats zoals zaaien, frezen, schoffelen en eggen. Ook het poten van de mais moet u uitstellen tot na 15 mei.
4. Bemesting is na de rustperiode toegestaan.

A04b2 Legselbeheer op bouwland, uitgestelde bewerkingen en onderwerken groenbemester

Doel

Door werkzaamheden op bouwland uit te stellen tot 15 mei, biedt u rust aan broedende kieviten. Door de combinatie met beheerpakket kievitrans krijgen kuikens de gelegenheid om voedsel en dekking te vinden op het perceel. Hierdoor helpt u kieviten om hun jongen groot te krijgen.

Instapeisen

- Op het betreffende perceel zijn minimaal 5 legsels van kieviten aangetroffen of deze zijn te verwachten op basis van ervaringen in voorgaande jaren;
- Dit pakket alleen afsluiten indien er vrijwilligers aanwezig zijn die daadwerkelijk de percelen afzoeken op nesten en deze ook (kunnen) invoeren in de database Boerenlandvogels van LandschappenNL;
- Dit pakket is alleen mogelijk in combinatie met een Kievitrans of een andere rand / kruidenstrook die als foerageer- en vluchtmogelijkheid dient.

Pakketvoorwaarden

1. U neemt een rustperiode in acht van 1 maart tot en met 15 mei;
2. Als eerder dan 1 maart legsels worden aangetroffen dan geldt de rustperiode vanaf het moment dat er legsels zijn geconstateerd en gemeld;
3. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats zoals zaaien, frezen, schoffelen en eggen. Ook het poten van de mais moet u uitstellen tot na 15 mei.
4. Groenbemers moeten voor 1 maart zijn ondergewerkt.

A05 Kruidenrijk grasland

Doel

Kruidenrijke percelen zijn erg belangrijk voor weidevogels. De bloeiende kruiden trekken insecten aan, waardoor weidevogels hier hun voedsel kunnen vinden. Ook vormen ze gedurende de rustperiode een belangrijk toevluchtsoord wanneer omliggend grasland wordt gemaaid.

Instapeisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect (een diagonale lijn van 100 meter over een perceel of langs een rand) aanwezig in het groeiseizoen.

Pakketvoorwaarden

1. U neemt een rustperiode in acht van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats;
3. U maait het grasland jaarlijks (na de rustperiode) voor 1 augustus, en voert het maaisel af. Een tweede / derde keer maaien en afvoeren is toegestaan;
4. U maait van binnen naar buiten;
5. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien;
6. Bemesting met kunstmest en drijfmest is niet toegestaan. Bemesting met vaste mest is alleen toegestaan na beoordeling en goedkeuring van VALA, in een frequentie van maximaal 1 x de 3 jaar (en buiten de rustperiode);
7. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
8. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
9. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

PAKKETTEN	
5a	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni
5b	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juni
5c	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 1 juli
5d	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 8 juli
5e	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juli
5f	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juli

A05h Kruidenrijke graslandrand

Doel

Kruidenrijke percelen en randen zijn erg belangrijk voor weidevogels. De bloeiende kruiden trekken insecten aan, waardoor weidevogels hier hun voedsel kunnen vinden. Ook vormen ze gedurende de rustperiode een belangrijk toevluchtsoord wanneer omliggend grasland wordt gemaaid.

Instapeisen

- De beheereenheid is in minimaal 6 meter breed en maximaal 12 meter;
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect (een diagonale lijn van 100 meter over een perceel of langs een rand) aanwezig in het groeiseizoen.

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks tussen 15 juni en 1 augustus en voert het maaisel af. Een tweede of derde keer maaien is toegestaan;
2. U maait van binnen naar buiten;
3. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien;
4. Bemesting is jaarrond niet toegestaan;
5. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
6. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan;
7. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
8. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

A06c Extensief beweid grasland

Doel

Extensief beweid grasland is bedoeld voor weidevogels die voorkomen op wat korter grasland en een bepaalde beweidingdruk kunnen hebben. Het dient zowel als broedgebied als voor foerageergebied voor oudere vogels en kuikens. Beweidingsdruk en rustperiode kunnen daarop worden afgestemd. Extensief beweid grasland is structuurrijk grasland, omdat er vanwege de lage veedichtheid verschillen in het beweidingpatroon ontstaan. Landbouwkundige werkzaamheden en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan in de rustperiode. Dit omdat kruiden insecten aantrekken, die als voedsel dienen voor de weidevogels en hun kuikens en daarmee van belang zijn voor het broedsucces van de weidevogels.

Pakketvoorwaarden

1. Beweiding is verplicht vanaf 1 mei tot 15 juni met minimaal 1 en maximaal 3 GVE* per hectare;
2. In geval van beweiding met alleen schapen zijn per hectare maximaal 20 schapen toegestaan (voorgaand jaar of eerder geboren) met eventueel meegrazende lammeren, tot een maximum van 4,5 GVE*/ha;
3. U neemt een rustperiode in acht van 1 april tot 15 juni;
4. Tijdens de rustperiode wordt de beheereenheid niet gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest;
5. Tijdens de rustperiode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan;
6. Bemesting is niet toegestaan van 1 januari tot 15 juni.

Beheervoorschrift	01-jan	15-jan	01-feb	15-feb	01-mrt	15-mrt	01-apr	15-apr	01-mei	15-mei	01-jun	15-jun	01-jul
Beweiding verplicht *													
Rustperiode													
Niet bemesten													
* max 20 schapen met 10 lammeren p/ha													

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

A07a Ruige mest

Doel

Het uitrijden van ruige mest is gunstig in een totaalaanpak voor weidevogelbeheer. Het bevordert een 'rustige' grasgroei, waardoor het gewas minder vol wordt en geschikter voor kuikens. Ook zorgt ruige mest voor meer structuur in het gewas en biedt het meer ruimte voor kruiden. De organische mest zorgt bovendien voor een rijk bodemleven waarop oudervogels kunnen foerageren. Tenslotte gebruiken sommige vogels, kieviten met name, de stro in de ruige mest ook als nestmateriaal.

Instapeisen

- Op Kruidenrijk grasland alleen in te zetten na beoordeling en goedkeuring door het collectief.

Pakketvoorwaarden

1. Bemesting met ruige stalmest is verplicht;
2. Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar ten minste 10 en maximaal 20 ton ruige stalmest per hectare uitgereden;
3. U brengt de ruige stalmest op het perceel in de volgende periode:
 - tussen 1 februari en de begindatum van de rustperiode, óf:
 - vanaf de dag na de einddatum van de rustperiode tot 1 september.Daarbij vergoed het collectief per beheerjaar slechts één keer de oppervlakte van de beheereenheid. Het is wel toegestaan om jaarlijks meer dan één melding te
4. U doet binnen 7 dagen na het uitrijden van de ruige stalmest **melding** daarvan bij VALA. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid met het Ruige mest beheerpakket
 - de oppervlakte waarop ruige mest is uitgereden
 - de datum waarop de ruige mest is uitgereden

L09f Poel (jaarlijks schonen)

Doel

Poelen en het aangrenzende landbiotoop zijn van groot belang als leefgebied voor amfibieën zoals kamsalamander, knoflookpad en boomkikker. Openheid rondom (een deel van) de poel is van belang om een goede voortplantingsbiotoop voor amfibieën te behouden. Door vegetatie periodiek en gefaseerd te maaien, vinden insecten in de niet-gemaaide delen een overwinteringsplek.

Het is van belang te voorkomen dat de poel dichtgroeit, dichtslibt en verlandt. Door regelmatig het teveel aan slib, afgestorven plantenresten en waterplanten te verwijderen (opschonen) blijft ook de zuurstofvoorziening in het water op peil. Het beste is om opschonen van de poel in fases uit te voeren. Op deze manier wordt niet de hele poel door de onderhoudswerkzaamheden verstoord, en blijft altijd een deel van de begroeiing in stand waar de, in de poel aanwezige, organismen heen kunnen vluchten. Het voorkomen van de aanwezigheid van vis is cruciaal: vissen eten de amfibieën-eitjes op waardoor succesvolle voortplanting nagenoeg onmogelijk is.

Instapeisen

- Een kleine poel is kleiner dan 175 m² (jaarlijks beheer), een grote poel groter dan 175 m² (periodiek beheer);
- Minimaal de helft van het natte oppervlakte van de poel bestaat in de periode 15 maart tot 15 juni uit open water. Voor behoud van voldoende open water wordt het element periodiek opgeschoond. Een incidentele droogval is toegestaan in de periode 15 juni tot 15 november;
- De poel is visvrij of wordt voor aanvang van het beheer visvrij gemaakt.

Pakketvoorwaarden

1. Werkzaamheden in de poel mag u alleen verrichten in de periode tussen 1 september en 15 oktober;
2. U maait de vegetatie op de oever periodiek en gefaseerd en verwijdert of snoeit een eventueel teveel aan bomen en struiken op de oever;
3. U doet binnen 7 dagen na het onderhoud **melding** daarvan bij VALA. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
4. Bij gebruik van het element als veedrinkplaats moet u vertrapping van de oevers voorkomen door minimaal de helft van de oeverlengte uit te rasteren;
5. Het is niet toegestaan gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in en rond het element te gebruiken;
6. Het is niet toegestaan vissen of andere dieren (zoals eenden en ganzen) uit te zetten of te kweken;
7. Het is niet toegestaan slootmaaisel of bagger in en rond het element te verwerken.

Waarom is de toegestane onderhoudsperiode zo kort?

In de periode van 1 september en 15 oktober zijn er nauwelijks amfibieën in het water aanwezig. Onderhoud aan de poel schaadt de aanwezige amfibieën en/of hun larven dan niet.

Door de poel in twee fasen op te schonen, blijft er altijd een deel van de oever ongeschonden. Daardoor blijven er altijd planten beschikbaar waartussen de amfibieën in het voorjaar hun eieren kunnen afzetten.

L09i Poel (periodiek schonen)

Doel

Poelen en het aangrenzende landbiotoop zijn van groot belang als leefgebied voor amfibieën zoals kamsalamander, knoflookpad en boomkikker. Openheid rondom (een deel van) de poel is van belang om een goede voortplantingsbiotoop voor amfibieën te behouden. Door vegetatie periodiek en gefaseerd te maaien, vinden insecten in de niet-gemaaide delen een overwinteringsplek.

Het is van belang te voorkomen dat de poel dichtgroeit, dichtslibt en verlandt. Door regelmatig het teveel aan slib, afgestorven plantenresten en waterplanten te verwijderen (opschonen) blijft ook de zuurstofvoorziening in het water op peil. Het beste is om opschonen van de poel in fases uit te voeren. Op deze manier wordt niet de hele poel door de onderhoudswerkzaamheden verstoord, en blijft altijd een deel van de begroeiing in stand waar de, in de poel aanwezige, organismen heen kunnen vluchten. Het voorkomen van de aanwezigheid van vis is cruciaal: vissen eten de amfibieën-eitjes op waardoor succesvolle voortplanting nagenoeg onmogelijk is.

Instapeisen

- Een kleine poel is kleiner dan 175 m², een grote poel groter dan 175 m²;
- Minimaal de helft van het natte oppervlakte van de poel bestaat in de periode 15 maart tot 15 juni uit open water. Voor behoud van voldoende open water wordt het element periodiek opgeschoond. Een incidentele droogval is toegestaan in de periode 15 juni tot 15 november;
- De poel is visvrij of wordt voor aanvang van het beheer visvrij gemaakt.

Pakketvoorwaarden

1. Tijdens de contractperiode verricht u minimaal 1 x groot onderhoud waarbij u minimaal 75 % van de beheereenheid schoont en/of maait;
2. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
3. U mag alleen werkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 september en 15 oktober;
4. U maait de vegetatie op de oever periodiek en gefaseerd en verwijdert of snoeit een eventueel teveel aan bomen en struiken op de oever;
5. U doet binnen 7 dagen na het groot onderhoud (schonen) **melding** daarvan bij VALA. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
6. Bij gebruik van het element als veedrinkplaats moet u vertrapping van de oevers voorkomen door minimaal de helft van de oeverlengte uit te rasteren;
7. Het is niet toegestaan gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in en rond het element te gebruiken;
8. Het is niet toegestaan vissen of andere dieren (zoals eenden en ganzen) uit te zetten of te kweken;
9. Het is niet toegestaan slootmaaisel of bagger in en rond het element te verwerken.

Waarom is de toegestane onderhoudsperiode zo kort?

In de periode van 1 september en 15 oktober zijn er nauwelijks amfibieën in het water aanwezig. Onderhoud aan de poel schaadt de aanwezige amfibieën en/of hun larven dan niet.

Door de poel in twee fasen op te schonen, blijft er altijd een deel van de oever ongeschonden. Daardoor blijven er altijd planten beschikbaar waartussen de amfibieën in het voorjaar hun eieren kunnen afzetten.

L10a Natuurvriendelijke oever

Doel

Natuurvriendelijke oevers zijn door de mens aangebracht in de vorm van een plas- of dras berm of een flauw talud langs een bestaande waterloop. De begroeiing bestaat uit plantensoorten van natte ruigten en natte graslanden. Natuurlijk oevers zijn van groot belang voor de biodiversiteit door hun functie als belangrijk onderdeel van het leefgebied van soorten als grote modderkruiper en kamsalamander. Ook bij weidevogelbeheer zijn natuurvriendelijke oevers van belang.

Pakketvoorwaarden

1. U schoont en/of maait de beheereenheid in een cyclus van minimaal éénmaal per 2 jaar en maximaal éénmaal per jaar;
2. U schoont en/of maait per onderhoudsbeurt minimaal 40% en maximaal 75% van de beheereenheid;
3. Schoon- en/of maaierwerkzaamheden mag u alleen verrichten in de periode 15 juli tot 1 maart;
4. U verwijdt snoei- en/of maaiafval;
5. U doet binnen 7 dagen na de schoon- en/of maaierwerkzaamheden **melding** daarvan bij VALA. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
6. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid
7. Het is niet toegestaan meststoffen in het element te gebruiken;
8. Beweiding is niet toegestaan op de beheereenheid.

A13a1 Botanisch weiland < 1 hectare

Doel

Botanische graslanden dienen niet alleen om botanische waarden in stand te houden, maar zijn ook voor de fauna belangrijk. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse vogels. De wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom. Soms kan tweemaal maaien per jaar zinvol zijn.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel pleksgewijs maaien vóór de bloei zorgt dat de planten zich niet uitzaaien. Gevarieerd maaibeheer zorgt voor meer diversiteit in de begroeiing. Bijvoorbeeld door het deel dat grenst aan een landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) te maaien en het andere deel tweemaal. Om meer structuur en zaden in de winterperiode te krijgen, kunt u het maaien van kruidenrijke en schrale randen of hoeken van het perceel een jaar overslaan.

Instapeisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen;
- De beheereenheid is maximaal 1 hectare groot (groter oppervlakten moeten doorsneden zijn door landschapselementen, struweelranden, etc.).

Pakketvoorwaarden

1. U mag bij de eerste snede maximaal 80% maaien, waarbij u de schralere / meer kruidenrijke stukken laat staan. Het niet gemaaide deel maait u mee bij de tweede snede. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter in gaan;
2. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
3. Van 1 maart tot 1 oktober is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE* per hectare;
4. Bemesting met kunstmest en drijfmest en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan. Bemesting met vaste mest (maximaal 15 ton per hectare) is alleen toegestaan na beoordeling en goedkeuring van VALA, in een frequentie van maximaal 1 x de 3 jaar;
5. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
6. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
7. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

* Toelichting GVE (Grootvee Eenheid)

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

A13b1 Botanisch hooiland < 1 hectare

Doel

Botanische graslanden dienen niet alleen om botanische waarden in stand te houden, maar zijn ook voor de fauna belangrijk. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse vogels. De wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom. Soms kan tweemaal maaien per jaar zinvol zijn.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel pleksgewijs maaien vóór de bloei zorgt dat de planten zich niet uitzaaien. Gevarieerd maaibeheer zorgt voor meer diversiteit in de begroeiing. Bijvoorbeeld door het deel dat grenst aan een landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) te maaien en het andere deel tweemaal. Om meer structuur en zaden in de winterperiode te krijgen, kunt u het maaien van kruidenrijke en schrale randen of hoeken van het perceel een jaar overslaan.

Instapeisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen;
- De beheereenheid is maximaal 1 hectare groot (groter oppervlakten moeten doorsneden zijn door landschapselementen, struweelranden, etc.).

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks minimaal 1 keer vóór 1 oktober en voert het maaisel af. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter ingaan;
2. U mag bij de eerste snede maximaal 80% maaien, waarbij u de schralere / meer kruidenrijke stukken laat staan. Het niet gemaaide deel maait u mee bij de tweede snede;
3. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
4. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan;
5. Bemesting met kunstmest en drijfmest en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan. Bemesting met vaste mest (maximaal 15 ton per hectare) is alleen toegestaan na beoordeling en goedkeuring van VALA, in een frequentie van maximaal 1 x de 3 jaar;
6. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
7. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
8. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

A13b6 Basispakket botanisch waardevol grasland

Doel

Botanische graslanden dienen niet alleen om botanische waarden in stand te houden, maar zijn ook voor de fauna belangrijk. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse vogels. De wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom. Soms kan tweemaal maaien per jaar zinvol zijn.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel pleksgewijs maaien vóór de bloei zorgt dat de planten zich niet uitzaaien. Gevarieerd maaibeheer zorgt voor meer diversiteit in de begroeiing. Bijvoorbeeld door het deel dat grenst aan een landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) te maaien en het andere deel tweemaal. Om meer structuur en zaden in de winterperiode te krijgen, kunt u het maaien van kruidenrijke en schrale randen of hoeken van het perceel een jaar overslaan.

Instapeisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen;

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks minimaal 1 keer ná 1 juni en vóór 1 oktober en voert het maaisel af. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter ingaan;
2. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
3. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan;
4. Bemesting met kunstmest en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan. Bemesting met runderdrijfmest is toegestaan, mits toegediend na 1 juni en maximaal 15 kuub per hectare per jaar;
5. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
6. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
7. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

A13c Botanisch waardevolle weiderand

Doel

Botanische graslanden dienen niet alleen om botanische waarden in stand te houden, maar zijn ook voor de fauna belangrijk. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse vogels. De wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom. Soms kan tweemaal maaien per jaar zinvol zijn.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel pleksgewijs maaien vóór de bloei zorgt dat de planten zich niet uitzaaien. Gevarieerd maaibeheer zorgt voor meer diversiteit in de begroeiing. Bijvoorbeeld door het deel dat grenst aan een landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) te maaien en het andere deel tweemaal. Om meer structuur en zaden in de winterperiode te krijgen, kunt u het maaien van kruidenrijke en schrale randen of hoeken van het perceel een jaar overslaan.

Instapeisen

- De rand is minimaal 6 meter en maximaal 12 meter breed;
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen.

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks minimaal 1 keer vóór 1 oktober en voert het maaisel af. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter ingaan;
2. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
3. Bemesting en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan;
4. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
5. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
6. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

A13d Botanisch waardevolle hooilandrand

Doel

Botanische graslanden dienen niet alleen om botanische waarden in stand te houden, maar zijn ook voor de fauna belangrijk. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse vogels. De wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom. Soms kan tweemaal maaien per jaar zinvol zijn.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel pleksgewijs maaien vóór de bloei zorgt dat de planten zich niet uitzaaien. Gevarieerd maaibeheer zorgt voor meer diversiteit in de begroeiing. Bijvoorbeeld door het deel dat grenst aan een landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) te maaien en het andere deel tweemaal. Om meer structuur en zaden in de winterperiode te krijgen, kunt u het maaien van kruidenrijke en schrale randen of hoeken van het perceel een jaar overslaan.

Instapeisen

- De rand is minimaal 6 meter en maximaal 12 meter breed;
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen.

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks minimaal 1 keer ná 15 juni en vóór 1 oktober en voert het maaisel af. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter ingaan;
2. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
3. Beweiding is niet toegestaan;
4. Bemesting en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan;
5. Bekalken is toegestaan om verzuring tegen te gaan;
6. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
7. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

A13 Kwartelkoning grasland

Doel

De kwartelkoning is een trekvogel, die overwintert in Afrika. Pas laat in het voorjaar, vanaf mei, komen kwartelkoningen in Nederland aan. Zij zoeken dan een broedplaats in o.a. structuurrijke hooilanden. In Oost- Nederland broeden kwartelkoningen in de hooilanden, beheerd met pakket 13b, in de uiterwaarden langs de rivieren Rijn, Waal en IJssel. De broedperiode is van mei tot augustus. Daarom is bij aanwezigheid van kwartelkoningen uitgesteld maaien na 15 juni wenselijk, dit kan worden geregeld met pakket 13 e, f en g.

Sovon Vogelonderzoek Nederland (Sovon) heeft een netwerk van waarnemers, die op bepaalde momenten op zoek gaan naar broedplaatsen (zg. roepplekken) van de kwartelkoning. VALA onderhoudt contacten met de Sovon waarnemers over de locatie van deze roepplekken.

Als op uw perceel een roepplek van een kwartelkoning is waargenomen, neemt de coördinator van VALA direct contact met u op om *last minute* beheer af te spreken. De aanbevolen oppervlakte bedraagt bij voorkeur ongeveer een straal van 250 meter rond de roepplek. Hierbij gelden rivierdijk, rivier, houtwallen, hagen, wegen en afrasteringen als uiterste begrenzing. Per situatie bepaalt het VALA de gewenste oppervlakte voor het last minute beheer.

Instapeisen

- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit Bijlage 1 zijn in transect aanwezig in het groeiseizoen.

Pakketvoorwaarden

1. U maait het grasland jaarlijks ná 15 juni en vóór 1 oktober en voert het maaisel af. Daarbij moet het perceel voor het grootste deel kort de winter in gaan;
2. U maait van binnen naar buiten;
3. Het is niet toegestaan in het (schemer)donker te maaien;
4. Bloten en klepelen is niet toegestaan;
5. Wanneer de waarnemers van Sovon een roepplek van een kwartelkoning constateren op uw perceel met botanisch hooiland t.b.v. de Kwartelkoning, bent u verplicht een beheerpakket af te sluiten met een uitgestelde maaidatum tot minimaal 20 juli;
6. *Pakket e, f en g* (uitgestelde maaidatum na 15 juni): u neemt een rustperiode in acht van datum x tot datum y (zie pakketten);
7. *Pakket e, f en g* (uitgestelde maaidatum na 15 juni): in de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats;
8. Bemesting en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan;
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van het collectief, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
10. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.

PAKKETTEN	
13b5	Botanisch hooiland t.b.v. Kwartelkoning
13e	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 20 juli (uitgestelde maaidatum van 5 weken)
13f	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 3 augustus (uitgestelde maaidatum van 7 weken)
13g	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 17 augustus (uitgestelde maaidatum van 9 weken)

A18b5 Kruidenrijke akker - zomergraan

Doel

De kruidenrijke akker is van belang voor diverse soorten fauna in kleinschalige landschappen. De nectar, het stuifmeel, de zaden en de aangetrokken insecten vormen een belangrijke voedselbron voor veel dieren. Een niet te dicht gezaaid graangewas biedt ruimte voor de gewenste kruiden (o.a. korenbloemen, klaprozen, kamilles) en broedende vogels.

Zomergranen hebben de voorkeur boven wintergranen. Dit is omdat zomergranen een hogere ecologische waarde hebben, mede doordat de stoppel gedurende de winter over kan blijven staan. U mag tot maximaal de helft van uw akker ook inzaaien met stoppelknol of gele mosterd, in plaats van het stoppeland onbewerkt de winter in te laten gaan. Dit heeft zowel als voordeel dat u minder last heeft van veronkruiding van de akker, als dat er meer variatie op het perceel ontstaat.

Pakketvoorwaarden

1. Op minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid staat jaarlijks van 15 mei tot 15 juli graan (geen maïs);
2. U oogst minimaal 80% van het graan tussen 15 juli en 1 september. Oogsten voor 15 juli is alleen toegestaan met toestemming van VALA;
3. U laat minimaal 50% van de graanstoppel staan tot 1 maart van het volgende jaar. Het deel dat u niet laat staan, zaait u in met stoppelknol of gele mosterd;
4. Het is niet toegestaan de beheereenheid te bemesten met kunstmest. Bemesting met organische mest is wel toegestaan, bij voorkeur vaste rundermest met een maximum van 20 ton per hectare of drijfmest met een maximum van 15 kuub per hectare;
5. Chemische gewasbescherming is niet toegestaan. Chemische onkruidbestrijding is alleen mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2).

A18b6 Kruidenrijke akker - wintergraan

Doel

De kruidenrijke akker is van belang voor diverse soorten fauna in kleinschalige landschappen. De nectar, het stuifmeel, de zaden en de aangetrokken insecten vormen een belangrijke voedselbron voor veel dieren. Een niet te dicht gezaaid graangewas biedt ruimte voor de gewenste kruiden (o.a. korenbloemen, klaprozen, kamilles) en broedende vogels.

Zomergranen hebben de voorkeur boven wintergranen. Dit is omdat zomergranen een hogere ecologische waarde hebben, mede doordat de stoppel gedurende de winter over kan blijven staan.

Pakketvoorwaarden

1. Op minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid staat jaarlijks van 15 mei tot 15 juli graan (geen maïs);
2. U oogst minimaal 80% van het graan tussen 15 juli en 1 september. Oogsten voor 15 juli is alleen toegestaan met toestemming van VALA;
3. Het is niet toegestaan de beheereenheid te bemesten met kunstmest. Bemesting met organische mest is wel toegestaan, bij voorkeur vaste rundermest met een maximum van 20 ton per hectare of drijfmest met een maximum van 15 kuub per hectare;
4. Chemische gewasbescherming is niet toegestaan. Chemische onkruidbestrijding is alleen mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2).

A18b7 Kruidenrijke akker – zomer/wintergraan

Doel

De kruidenrijke akker is van belang voor diverse soorten fauna in kleinschalige landschappen. De nectar, het stuifmeel, de zaden en de aangetrokken insecten vormen een belangrijke voedselbron voor veel dieren. Een niet te dicht gezaaid graangewas biedt ruimte voor de gewenste kruiden (o.a. korenbloemen, klaprozen, kamilles) en broedende vogels.

Door op ongeveer de helft van het perceel zomergraan te verbouwen en op de andere helft wintergraan en dit jaarlijks te wisselen, kunt u veronkruiding tegengaan en ontstaat er meer variatie op de akker.

Pakketvoorwaarden

1. Op minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid staat jaarlijks van 15 mei tot 15 juli graan (geen maïs);
2. Op 40 tot 60% van de beheereenheid staat jaarlijks zomergraan, op het overige deel wintergraan. Op het deel waar zomergraan staat, staat het volgende jaar wintergraan;
3. U oogst minimaal 80% van het graan tussen 15 juli en 1 september. Oogsten voor 15 juli is alleen toegestaan met toestemming van VALA;
4. Op het deel waar u het wintergraan oogst, laat u minimaal 50% van de graanstoppel staan tot 1 maart van het volgende jaar. Het deel dat u niet laat staan, zaait u in met stoppelknol of gele mosterd;
5. Het is niet toegestaan de beheereenheid te bemesten met kunstmest. Bemesting met organische mest is wel toegestaan, bij voorkeur vaste rundermest met een maximum van 20 ton per hectare of drijfmest met een maximum van 15 kuub per hectare;
6. Chemische gewasbescherming is niet toegestaan. Chemische onkruidbestrijding is alleen mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2).

A19 Kruidenrijke akkerranden

Doel

Kruidenrijke akkerranden zijn geschikt als broed-, schuil- en foerageergebied voor akkervogels zoals veldleeuwerik en patrijs. In kleinschalige landschappen bieden akkerranden daarnaast ook voedsel en schuilgelegenheid voor andere vogels (zoals keep, kneu, zomertortel en geelgors), zoogdieren, insecten, reptielen en amfibieën.

Akkerranden die bestaan uit een mengsel van bloemrijke kruiden en granen bedienen verschillende (akker)vogels. De kruidenrijke vegetatie trekt insecten aan, de (oliehoudende) zaden bieden voedsel in herfst en winter. Door de kruiden en het graan in de winter te laten overstaan, is ook in het winterhalfjaar schuilgelegenheid en van voedsel (zaden) aanwezig.

Akkerranden langs waterlopen zorgen dat er minder mest en bestrijdingsmiddelen in het water komen, waardoor de waterkwaliteit toeneemt. De ingezaaide kruiden trekken tot slot insecten aan die als natuurlijke plaagbestrijding fungeren, en daarmee bijdragen aan een verminderde noodzaak voor chemische onkruidbestrijding.

Instapeisen

- Een kruidenrijke akkerrand is minimaal 6 meter breed.

Pakketvoorwaarden

1. Op minimaal 90% van de beheereenheid staat jaarlijks van 15 mei tot 1 maart van het volgende jaar uit een combinatie van granen en ingezaaide kruiden. De overige 10% mag een andere invulling hebben, bijvoorbeeld schraal open zand t.b.v. de patrijs;
2. Als zaadmengsel zijn alleen de akkerkruidmengsels die VALA aanbiedt toegestaan. Het collectief levert jaarlijks voor 1 februari een akkerbeheerplan op, met daarin voorwaarden voor zaaidichtheden en zaadmengsels en vertrekt een inzaaiadvies;
3. U mag de beheereenheid niet voor 1 maart ploegen of onderwerken;
4. U zaait de akkerrand in tussen 1 maart en 15 mei. Als u in het voorgaande jaar hetzelfde beheerpakket op deze locatie had afgesloten, dan mag u 1/3 deel van de beheereenheid laten staan, zonder dat u daar opnieuw hoeft te ploegen en in te zaaien;
5. Beweiding is niet toegestaan;
6. Bemesting met kunstmest en drijfmest en/of het opbrengen van bagger is niet toegestaan. Bemesting met vaste mest is toegestaan na goedkeuring van VALA, in een frequentie van maximaal 1 x de 3 jaar;
7. Chemische gewasbescherming is niet toegestaan. Chemische onkruidbestrijding is alleen mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2);
8. U mag de beheereenheid jaarlijks op een ander bouwlandperceel aanleggen in afstemming en na akkoord van het collectief, mits u de gewijzigde locatie voor 1 mei doorgeeft aan het collectief.

PAKKETTEN	
19g1	Kruidenrijke akkerrand, klei
19g2	Kruidenrijke akkerrand, zand

A19g3 Kievitrond

Doel

Kieviten broeden veelal op bouwland, met name maispercelen. Met braakstroken en het uitstellen van landbouwkundige bewerkingen zorgt u voor rust, schuilgelegenheid en een beter voedselaanbod voor de kievit. Dit vergroot de overleving van kieviten enorm.

Instapeisen

- De kievitrond is minimaal 9 meter en maximaal 18 meter breed;
- Op het betreffende of aangrenzende perceel zijn minimaal 5 legsels van kieviten aangetroffen of deze zijn te verwachten op basis van ervaringen in voorgaande jaren.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid bestaat van 1 maart tot 1 september uit braak. Als er bij aanvang van de rustperiode begroeiing aanwezig is, dan werkt u deze voor 1 maart onder;
2. U neemt een rustperiode in acht van 1 maart tot 1 augustus;
3. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats;
4. Bemesting van de beheereenheid is jaarrond niet toegestaan;
5. Chemische gewasbescherming is niet toegestaan. Chemische onkruidbestrijding is alleen mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2);
6. Beweiding is niet toegestaan.

Let op: neem voor de Gecombineerde Opgave contact op met het collectief voor advies over de te hanteren gewascode voor dit pakket.

L20c4 Hakhoutbeheer: Houtwal en houtsingel

Doel

Houtwallen en houtsingels zijn als lijnvormig landschapselement een verbindingsweg door het agrarische landschap voor kleine zoogdieren zoals bunzing, hermelijn en vleermuizen. Ook amfibieën als boomkikker en kamsalamander en insecten zoals vlinders maken hier gebruik van. Ze bieden nest-, schuil- en voedselgelegenheid voor vogels zoals geelgors, grauwe klauwier, houtduif en torenvalk zorgen simpelweg ook voor een aantrekkelijk cultuurlandschap.

Hakhoutbeheer is belangrijk voor deze elementen, daarbij zet u eens in de 6-15 jaar het element geheel af. U kunt enkele bomen sparen, bijvoorbeeld markante bomen, of bomen met holtes. De stobben lopen vervolgens vanzelf weer uit. Zonder actief hakhoutbeheer verandert de houtwal of houtsingel in een bomenrij zonder onderbegroeiing. Dergelijke elementen hebben een veel lagere bijdrage aan de biodiversiteit doordat zij minder schuil- en voedselgelegenheid bieden.

Instapeisen

- De houtwal of houtsingel is vrijliggend, lijnvormig en aaneengesloten;
- Het element bestaat uit een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken;
- Het element is periodiek afgezet in een cyclus van éénmaal per 6-18 jaar, met uitzondering van eventuele overstaanders (bomen die u spaart).

Pakketvoorwaarden

1. U zet het element gedurende de contractperiode éénmaal af (= eindkap);
2. U beheert ten minste 70% van de oppervlakte van het landschapselement als hakhout, de rest mag als overstaander blijven staan;
3. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
4. Het afzetten van het element en overige snoeiwerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
5. Takken die over aangrenzende percelen hangen mag u het hele jaar door terugsnijden;
6. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element of u legt snoeiafval op rillen, mits:
 - dat de ondergroei en/of het uitlopen van de stobben niet schaadt;
 - dat de ondergroei en/of het uitlopen van de stobben niet schaadt;
 - de rillen maximaal 0,5 meter hoog zijn;
 - maximaal 10% van de oppervlakte van het element bedekt is met rillen.
- Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
7. Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan de houtsingel of houtwal is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
8. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden. VALA verzorgt het verwijderen van Amerikaanse vogelkers in de zomer voorafgaand aan groot onderhoud en in de zomer na uitvoering van groot onderhoud;
9. Als het element is voorzien van een wallichaam, houdt u deze in stand;
10. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
11. Het is niet toegestaan het raster aan bomen te bevestigen;
12. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
13. Bemesting is niet toegestaan;
14. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.
15. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (< 50 meter) van het element.

L21 Beheer van knotbomenrijen

Doel

Knotbomen zijn bomen met een opgaande stam, waarbij periodiek de boven op die stam groeiende takken (of pruik) worden geoogst. Door die oogst ontstaat er op deze hoogte een vergroeiing van de stam: de knot. De meest bekende soorten zijn wilg, eik, els, es of populier.

Knoteiken worden traditioneel één keer in de tien tot vijftien jaar geknot. Bij knotessen en -elzen gebeurde dat eens in de vijf tot acht jaar en knotwilgen en knotpopulieren worden meestal eens in de vier tot zes jaar geknot. Knotbomen zijn karakteristieke landschapselementen. Vooral oude knotbomen zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als broedplek voor vogels als rans- en steenuil die gebruikt maakt van geschikte holtes. Ook diverse soorten vleermuizen maken gebruik van holle knotbomen. Dat geldt ook voor allerlei soorten muizen en marterachtigen als bunzing en hermelijn. De vroeg in het voorjaar bloeiende knotwilgen zijn belangrijk voor bijen en andere insecten die van stuifmeel en nectar leven.

De stam van een knotboom wordt periodiek op een hoogte van circa 2 meter boven maaiveld afgezet (geknot). De takken worden afgezaagd op 5 tot 10 cm van de kruin in een horizontaal vlak, zodat een stompje tak blijft staan. Hierdoor ontstaan sneller holten die gunstig zijn voor hollenbroeders en eenden.

Instapeisen

- De knotbomenrij is vrijliggend, lijnvormig en aaneengesloten;
- De knotboom is een inheemse boom waarvan de stam periodiek op een hoogte van minimaal 1 meter boven maaiveld wordt afgezet (geknot).

Pakketvoorwaarden

1. U snoeit jonge bomen met een stamdiameter van < 20 centimeter gemiddeld tweemaal per 6 jaar, oudere bomen gemiddeld eenmaal per 6 jaar;
2. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
3. Het knotten en overige snoeiwerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
4. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element. Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af;
5. Nadat het groot onderhoud (knotten) aan de knotbomenrij is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - het aantal bomen dat u heeft geknot
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
6. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
7. Het is niet toegestaan het raster aan bomen te bevestigen;
8. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
9. Bemesting is niet toegestaan;
10. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruiskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
11. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (< 50 meter) van het element.

PAKKETTEN	
21a10	Knotboom stamdiameter <20cm (1x per 3 jaar)
21a11	Knotboom stamdiameter 20-60cm (1x per 6 jaar)
21a12	Knotboom stamdiameter >60cm (1x per 6 jaar)

L22a Knip- of scheerheg (jaarlijks beheer)

Doel

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Ze komen overal voor, maar zijn vooral te vinden rondom boomgaarden bij boerderijen. In het Maasheggen gebied is de knip- en scheerheg (die daar veelal gevlochten wordt) een karakteristiek element in het landelijk gebied. Knip- en scheerheggen zijn van belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als broedgebied voor struweelvogelsoorten als braamsluiper en kneu en als leefgebied voor vele soorten insecten en daarmee weer als voedselgebied voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Ze worden door vleermuizen gebruikt als oriëntatiestructuur.

Instapeisen

- De knip- of scheerheg is vrijliggend, lijnvormig en aaneengesloten;
- De heg bestaat uit inheemse soorten, dit betekent dat soorten als bijvoorbeeld laurierkers niet zijn toegestaan.

Pakketvoorwaarden

1. U knipt of scheert de heg jaarlijks éénmaal aan drie zijden van de heg;
2. Onderhoudswerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 15 juli en 15 maart;
3. Na het knippen of scheren heeft de heg een hoogte van minimaal 0,8 meter en maximaal 1,5 meter;
4. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan;
5. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element. Als u het snoeiafval versnipper, voert u de snippers af.
6. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
7. Het is niet toegestaan het raster aan de heg te bevestigen;
8. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
9. Bemesting is niet toegestaan;
10. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
11. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden;
12. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

L23a Struweelhaag (snoeicyclus 5 – 7 jaar)

Doel

Struweelhagen onderscheidt zich van de knip- en scheerhaag door de extensievere vorm van beheer. Het zijn vrij uitlopende hagen van veelal doornige struikvormers, zoals meidoorn en sleedoorn die eens in 5-7 jaar worden afgezet.

Struweelhagen vormen een belangrijk leefgebied voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna van het cultuurlandschap zoals braamsluiper, grasmus en grauwe klauwier. Ook vervullen ze een functie als voedselgebied en migratieroute voor zoogdieren als hermelijn en bunzing. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingzone voor fauna.

Instapeisen

- De struweelhaag is vrijliggend, lijnvormig en aaneengesloten;
- De haag bestaat uit inheemse soorten.

Pakketvoorwaarden

1. U snoeit het element gedurende de contractperiode éénmaal aan drie zijden.
2. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
3. Werkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 1 oktober en 15 maart.
4. Takken die over aangrenzende percelen hangen mag u het hele jaar door terugsnoeien;
5. Na het snoeien heeft de haag een hoogte van tenminste 1 meter en een breedte van tenminste 0,8 meter. Het snoeien mag gecombineerd worden met het vlechten van de haag;
6. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan;
7. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element. Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
8. Nadat het groot onderhoud (snoeien) aan de struweelhaag is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
9. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
10. Het is niet toegestaan het raster aan de struweelhaag te bevestigen;
11. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.
14. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden;
15. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

L24a Struweelrand

Doel

Een struweelrand kan zich ontwikkelen vanuit een extensief beheerde situatie, bijvoorbeeld onder een rasterdraad, op een steilrand of in een droge greppel, maar ook aangeplant worden.

Afhankelijk van het beheer ontstaan dan randen die vooral bestaan uit ruigtekruiden, struiken of een combinatie van beide. Een struweelrand kan vrijliggend zijn maar ook tegen een ander element aan liggen, bijvoorbeeld als overgang van een houtsingel, knotbomenrij of bosje naar het aangrenzende intensiever gebruikte grasland.

Struweelranden leveren een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit doordat ze een leefgebied kunnen bieden aan vogels als grasmus, patrijs, grauwe klauwier en geelgors, voor zoogdieren als de bunzing en (in combinatie met een poel in de directe nabijheid) amfibieën als de boomkikker.

Door het extensieve beheer van deze randen, is er veel rust en dekking. Bloeiende ruigtekruiden trekken veel nectardrinkende insecten en daarmee insectenetende vogels. Insecten met een meerjarige levenscyclus vinden hier een ideaal biotoop met aangrenzend kortere vegetaties of juist opgaande beplanting. Solitaire struiken en bomen zijn voor vogels ideale zangposten en bieden nestgelegenheid.

Instapeisen

- Maximaal 50% van de oppervlakte bestaat uit inheems bomen en/of struiken, de rest bestaat uit ruigte.

Pakketvoorwaarden

1. Beheer vindt niet vaker dan eens per 5 jaar plaats, waarbij fasering van de werkzaamheden over meerdere jaren gewenst is;
2. U snoeit jaarlijks tot maximaal 50% van de beheereenheid, dit is alleen toegestaan in de periode tussen 1 november en 15 maart;
3. U schoont of maait jaarlijks tot maximaal 50 % van de beheereenheid, dit is alleen toegestaan in de periode tussen 15 juli tot 15 maart;
4. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan;
5. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element. Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
6. Nadat het groot onderhoud (snoeien, schonen of maaien) aan de struweelrand is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
7. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
8. Het is niet toegestaan het raster aan de bomen of struiken te bevestigen;
9. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
10. Bemesting is niet toegestaan;
11. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid.
12. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden;
13. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

L26a Hoogstamboomgaard

Doel

Een hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruitrassen en/of notenbomen. Overal in de Achterhoek komen hoogstamboomgaarden voor, veelal als onderdeel van het boeren erf.

Hoogstamfruitboomgaarden zijn niet alleen landschappelijk van grote waarde, maar hebben vaak ook grote ecologische waarde door het voorkomen van in holten broedende vogels als steenuil. Daarnaast zijn ze ook van belang als broedgebied voor soorten als gekraagde roodstaart en diverse soorten spechten. Van oudsher voelt de steenuil zich thuis in oude hoogstamboomgaarden door het voorkomen van nestholtes. Als deze er (nog) niet zijn kunt u een steenuilenkast ophangen om geschikte nestgelegenheid voor deze soort te creëren.

Een belangrijk onderdeel van de boomgaard is de onderbegroeiing. Een kruidenrijke vegetatie zorgt voor insecten waar diverse vogels op afkomen. Bij beweiding ontstaat een wat pollige structuur in het grasland waar muizen zich thuisvoelen: een belangrijk onderdeel van het steenuilen menu. Ook trekken de aanwezige mestflatten kevers en andere insecten aan waar de steenuil van profiteert.

Instapeisen

- De boomgaard bevat minimaal 10 fruit- en/of notenbomen en heeft een dichtheid van minimaal 75 tot maximaal 150 fruitbomen per hectare;
- De stam van de fruitboom is minimaal 1,5 meter hoog;
- De onderbegroeiing bestaat uit een grazige vegetatie (geen gazon);
- Als in de boomgaard of in de directe omgeving daarvan (< 100 meter) nog geen geschikte nestgelegenheid voor de steenuil voorhanden is (holtes), is de plaatsing van een steenuilenkast door de deelnemer verplicht. VALA kan (via de steenuilen werkgroep) adviseren in de aanschaf en plaatsing;
- Dit pakket alleen afsluiten indien er voldoende voedselgelegenheid binnen 100 meter van de boomgaard aanwezig is: kruidenrijke akkerrand, takkenrillen, beweide grasland, etc.

Pakketvoorwaarden

1. U snoeit appel of perenbomen ten minste eenmaal per 2 jaar. Voor andere soorten geldt alleen vorm- of onderhoudssnoei indien nodig;
2. Snoeiwerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 15 juli en 15 maart;
3. U verwijdert snoei- en maaiafval uit het element. Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
4. Nadat het groot onderhoud (snoeien) aan de boomgaard is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - het nummer van de beheereenheid
 - de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
5. U laat de boomgaard jaarlijks beweiden of maait de onderbegroeiing jaarlijks waarbij u het maaisel afvoert;
6. Schade door vee of maaierwerkzaamheden is niet toegestaan. Bij begrazing of beweiding voorziet u de bomen van een boomkorf of raster;
7. Het is niet toegestaan het raster aan de boom te bevestigen;
8. Bemesting met ruige mest of kalk is toegestaan, mits deze is aangepast aan de ontwikkeling van een kruidenrijke vegetatie. U draagt daarbij zorg dat u de fruitbomen en wortels niet beschadigt;
9. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruiskruid op max. 10% van de beheereenheid.
10. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

L27 Hakhoutbosje

Doel

Boeren hebben al eeuwenlang behoefte aan hout voor allerlei doeleinden. Het kan hierbij gaan om brandhout, staken voor de groentetuin of hout voor gereedschapsstelen. Dit soort bosjes wordt in de volksmond ook wel geriefhoutbosjes genoemd. Dergelijke bosjes worden van oudsher als hakhout beheerd.

Hakhoutbosjes zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor vogelsoorten als steenuil en kerkuil en zoogdieren als bunzing. Met de aanwezigheid van overstaanders (bomen die niet worden gekapt bij het periodieke onderhoud) verhoogt u de ecologische waarde van uw hakhoutbosje.

Instapeisen

- Het bosje is vrijliggend en vlakvormig;
- Het element bestaat uit een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken;
- Het element is periodiek afgezet, met uitzondering van eventuele overstaanders (bomen die u spaart);
- Het bosje is minimaal 2 are en maximaal 0,5 hectare groot (grotere bosjes vallen onder pakket L29 Bosje).

Pakketvoorwaarden

1. U zet het element gedurende de contractperiode éénmaal af (= eindkap)
2. U beheert ten minste 70% van de oppervlakte van het landschapselement als hakhout;
3. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
4. Het afzetten van het element en overige snoeiwerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
5. Takken die over aangrenzende percelen hangen mag u het hele jaar door terugsnijden;
6. U verwijdert snoeiafval uit het element of u legt snoeiafval op rillen, mits:
 - o dat de ondergroei en/of het uitlopen van de stobben niet schaadt;
 - o de rillen maximaal 0,5 meter hoog zijn;
 - o maximaal 10% van de oppervlakte van het element bedekt is met rillen.
 Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
7. Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan het hakhoutbosje is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - o het nummer van de beheereenheid
 - o de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - o de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
8. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
9. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden. VALA verzorgt het verwijderen van Amerikaanse vogelkers in de zomer voorafgaand aan groot onderhoud en in de zomer na uitvoering van groot onderhoud;
10. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
11. Het is niet toegestaan het raster aan de bomen te bevestigen;
12. U mag geen sloopmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
13. Bemesting is niet toegestaan;
14. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
15. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

PAKKETTEN	
27a4	Hakhoutbosje met langzaam groeiende soorten, jaarlijks beheer + eindkap cyclus 15 jaar)
27b4	Hakhoutbosje met snelgroeiende soorten, jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 10 jaar)

L29a4 Bosje

Doel

Een bosje is een vlakvormige houtopstand die vroeger vaak aangeplant en beheerd werd als hakhout, maar doorgeschoten is en niet meer als hakhout wordt beheerd. Dergelijke bosjes komen zeer veel in de Achterhoek voor.

Bosjes zijn - zeker in combinatie met aanliggende zomen en/of kruidenrijke perceelranden - van belang voor de biodiversiteit als leefgebied voor vogels als geelgors (gebruikt de bomen als zangplek), grote lijster, gekraagde roodstaart, torenvalk en ransuil en zoogdieren als gewone dwergvleermuis en laatvlieger, mits er overstaanders in de vorm van hoge of oude bomen aanwezig zijn. Belangrijk is dat nesten van zwarte kraai en ekster ongestoord aanwezig zijn in het gebied, omdat die als broedlocatie gebruikt worden door bijvoorbeeld ransuil en boomvalk.

Instapeisen

- Het bosje is vrijliggend en vlakvormig;
- Het element bestaat uit een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken;
- Het bosje is minimaal 10 are en maximaal 1 hectare groot (kleinere bosjes vallen onder pakket L27 Hakhoutbosje).

Pakketvoorwaarden

1. U beheert maximaal 80% van de oppervlakte van het landschapselement als bos met hoog opgaande bomen;
2. U beheert de randen van het element als hakhout (minimaal 20% van de oppervlakte);
3. Op basis van een beheerplanning geeft VALA u aan in welk jaar groot onderhoud moet plaatsvinden. Uitbetaling van de beheervergoeding vindt pas plaats nadat het groot onderhoud is uitgevoerd;
4. Het afzetten van het element en overige snoeiwerkzaamheden vinden alleen plaats in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
5. Takken die over aangrenzende percelen hangen mag u het hele jaar door terugsnijden;
6. U verwijdert snoeiafval uit het element of u legt snoeiafval op rillen, mits:
 - o dat de ondergroei en/of het uitlopen van de stobben niet schaadt;
 - o de rillen maximaal 0,5 meter hoog zijn;
 - o maximaal 10% van de oppervlakte van het element bedekt is met rillen.Als u het snoeiafval versnipperd, voert u de snippers af.
7. Nadat het groot onderhoud (afzetten van de randen) aan het bosje is verricht, doet u daarvan binnen 7 dagen **melding** bij het collectief. De melding gaat vergezeld van een formulier met daarop:
 - o het nummer van de beheereenheid
 - o de oppervlakte waarop onderhoud is uitgevoerd
 - o de datum waarop het onderhoud is uitgevoerd
8. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
9. U mag ongewenste houtsoorten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling bestrijden. VALA verzorgt het verwijderen van Amerikaanse vogelkers in de zomer voorafgaand aan groot onderhoud en in de zomer na uitvoering van groot onderhoud;
10. Vee mag het element niet betreden of beschadigen;
11. Het is niet toegestaan het raster aan de bomen te bevestigen;
12. U mag geen slootmaaisel, bagger, maaisel of tuinafval verwerken in de beheereenheid;
13. Bemesting is niet toegestaan;
14. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
15. Branden is niet toegestaan in of in de directe omgeving (<50 meter) van het element.

Bijlage 1 Lijst met indicatorsoorten

In een transect van 100 meter lang en 4 meter breed dienen minimaal 4 verschillende soorten uit onderstaande lijst in het groeiseizoen (april t/m oktober) aanwezig te zijn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewoon duizendblad	Achilla millefolium
Wilde bertram	Achillea ptarmica
Madeliefje	Bellis perennis
Dotterbloem	Caltha palustris
Grasklokje	Campanula rotundifolia
Rapunzelklokje	Campanula rapunculus
Pinksterbloem	Cardamine pratensis
Knoopkruid	Centaurea jacea
Akkerhoornbloem	Cerastium arvense
Kale jonker	Cirsium palustre
Groot streepzaad	Crepis biennis
Rietorchis	Dactylorhiza majalis s.l.
Wilde peen	Daucus carota
Kruisdistel	Eryngium campestre
Moerasspirea	Filipendula ulmara
Moeraswalstro	Galium palustre
Geel walstro	Galium verum
Glad walstro	Galium mollugo
Muizenoor	Hieracium pilosella
Sint-Janskruid	Hypericum perforatum
Kantig hertshooi	Hypericum maculatum
Gevleugeld hertshooi	Hypericum tetrapterum
Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata
Zandblauwtje	Jasione montana
Veldlathyrus	Lathyrus pratensis
Vertakte leeuwentand	Leontodon autumnalis
Kleine leeuwentand	Leontodon saxatilis
Ruige leeuwentand	Leontodon hispidus
Gewone margriet	Leucanthemum vulgare
Gewone rolklaver	Lotus corniculatus
Moerasrolklaver	Lotus pedunculatus
Smalle rolklaver	Lotus glaber
Penningkruid	Lysimachia nummularia
Grote wederik	Lysimachia vulgaris
Moeraswederik	Lysimachia thysiflora
Watermunt	Mentha aquatica
Zompvergeet-mij-nietje	Myosotis laxa subsp. cespitosa

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Moerasvergeet-mij-n.	Myosotis scorpioides
Klein vogelpootje	Ornithopus perpusillus
Varkenskarwij	Peucedanum carvifolia
Smalle weegbree	Plantago lanceolata
Tormentil	Potentilla erecta
Vijfvingerkruid	Potentilla reptans
Brunel	Prunella vulgaris
Scherpe boterbloem	Ranunculus acris
<i>Behaarde boterbloem</i>	Ranunculus sardous
Knolboterbloem	Ranunculus bulbosus
Egelboterbloem	Ranunculus flammula
Grote ratelaar	Rhinanthus angustifolius
Kleine ratelaar	Rhinanthus minor
Harige ratelaar	Rhinanthus alectorolophus
Veldzuring	Rumex acetosa
Schapenzuring	Rumex acetosella
Echte koekoeksbloem	Silene flos-cuculi
Grasmuur	Stellaria graminea
Gele morgenster	Tragopogon pratensis
Rode klaver	Trifolium pratense
Kleine klaver	Trifolium dubium
Aardbeiklaver	Trifolium fragiferum
Echte valeriaan	Valeriana officinalis
Gewone ereprijs	Veronica chamaedrys
Tijmeprijs	Veronica serpyllifolia
Vogelwikke	Vicia cracca
Moeraszoutgras	Triglochin palustris
Gewone waterbies	Eleocharis palustris
Kamgras	Cynosurus cristatus
Reukgras	Anthoxanthum odoratum
Veldbies	Luzula campestris
Trilgras/Bevertjes	Briza media

Bijlage 2 Checklist onkruidbestrijding

Het protocol Chemische onkruidbestrijding houdt in dat VALA de grootst mogelijke zorgvuldigheid toepast bij volveldse bespuitingen van herbiciden op akkerpercelen met een overeenkomst Agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Dit met als doel om het gebruik van herbiciden tot het minimum te beperken.

Als u toch gebruik wil maken van chemische onkruidbestrijding, is het noodzakelijk dat u vooraf onderstaand checklist invult. Neem vooraf contact op met uw lokale ANV-coördinator van VALA.

Op basis van een volledig ingevulde checklist zal VALA beoordelen of chemische bestrijding van onkruiden in deze situatie gepast en toegestaan.

Wat doet u met het ingevulde formulier?

Deze checklist dient u als deelnemer ANLb volledig in te vullen voorafgaand aan de bespuiting. U zorgt dat de ingevulde checklist bij de coördinator van uw ANV komt. Dat kan per post, per email door van de ingevulde checklist een pdf te maken en deze te mailen of persoonlijk af te geven op het kantoor van uw ANV. Op basis van de checklist vindt een beoordeling plaats en neemt de coördinator contact met u op over de uitkomst van deze beoordeling.

Bedrijfsgegevens

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mail:

KvK nummer:

Nummer beheereenheid (zie beheercontract):

1 Perceelsinformatie

- 1.1 Wat is het gewas dat geteeld wordt?
- 1.2 Wat voor gewas is er vorige jaar geteeld?
- 1.3 Wat voor gewas is er 2 jaar geleden geteeld?
- 1.4 Hoe lang is op dit perceel al het pakket Kruidenrijke akker van toepassing?
- 1.5 Is er sprake van een toenemende onkruiddruk? ☐ ja ☐ nee
- 1.6 Is in de twee jaren voorafgaand geen grond van buitenaf aangevoerd dat afkomstig is van slootkanten, braakliggend terrein of elders? ☐ ja ☐ nee

2 Zaaibedbereiding

- 2.1 Hoe is de stoppel van vorig jaar ondergewerkt in het voorjaar?
- 2.2 Is voor het onderwerken van de stoppel gemaaid of gebloot? ☐ ja ☐ nee
- 2.3 Is voor de inzaai een kerende grondbewerking uitgevoerd? ☐ ja ☐ nee
- 2.4 Is bij inzaai in het voorjaar minimaal één keer gebruik gemaakt van de "valszaaibedmethode"? ☐ ja ☐ nee
- 2.5 Er is rekening gehouden met de meest gunstige zaaioomstandigheden (vocht en temperatuur)? ☐ ja ☐ nee

3 Bemesting

- 3.1 Is het perceel bemest met organische mest, compost of andere organische reststoffen met daarin onkruidzaden, welke eenmaal tot ontwikkeling gekomen, chemisch bestreden zouden moeten worden? ☐ ja ☐ nee

4 Gewasontwikkeling

- 4.1 Hoe was de gewasontwikkeling in het voorjaar?
- Was er sprake van droogte? ☐ ja ☐ nee
- Was er sprake van te natte omstandigheden? ☐ ja ☐ nee
- 4.2 Hoe was de gewasontwikkeling in de loop van de zomer?

5 Onkruidbestrijding

- 5.1 Kunt U probleemkruiden herkennen? ☐ ja ☐ nee
- 5.2 Wat zijn de probleemkruiden van dit perceel?

Wortelonkruiden:

Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	☐ ja	☐ nee
Akkermelkdistel	<i>Sonchus arvensis</i>	☐ ja	☐ nee
Akkermunt	<i>Mentha arvensis</i>	☐ ja	☐ nee
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	☐ ja	☐ nee
Haagwinde	<i>Convolvulus sepium</i>	☐ ja	☐ nee
Heermoes	<i>Equisetum arvense</i>	☐ ja	☐ nee
Kweek	<i>Elytrigia repens</i>	☐ ja	☐ nee
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolia</i>	☐ ja	☐ nee
Veenwortel	<i>Persicaria amphibia</i>	☐ ja	☐ nee

Zaadonkruiden:

Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>	☐ ja	☐ nee
Hanepoot	<i>Echinochloa crus-galli</i>	☐ ja	☐ nee
Kamille soorten	<i>Matricaria spec.</i>	☐ ja	☐ nee
Knopkruid soorten	<i>Galinsoga spec.</i>	☐ ja	☐ nee
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	☐ ja	☐ nee
Melkdistel soorten	<i>Sonchus spec.</i>	☐ ja	☐ nee
Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i>	☐ ja	☐ nee
Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>	☐ ja	☐ nee
Zwaluwtong	<i>Fallopia convolvulus</i>	☐ ja	☐ nee
Zwarte nachtschade	<i>Solanum nigrum</i>	☐ ja	☐ nee

Andere soort, namelijk

- 5.3 Met hoeveel procent is het perceel bezet met deze soort(en)?
- < 10% ☐ ja ☐ nee
- > 10% < 25% ☐ ja ☐ nee
- > 25% < 50% ☐ ja ☐ nee
- > 50 % ☐ ja ☐ nee
- 5.4 Is er nog sprake van een oogstbaar gewas? ☐ ja ☐ nee
- 5.5 Zijn probleemkruiden vanaf het moment van inzaai effectief pleksgewijs bestreden, bijvoorbeeld door te wieden? ☐ ja ☐ nee
- 5.6 Heeft U ten tijde van de mogelijkheid tot maaien zoveel mogelijk de veronkruidde plekken uitgemaaid? ☐ ja ☐ nee
- 5.7 U heeft bij de bestrijding binnen de beheermogelijkheden zoveel mogelijk rekening gehouden met het bloeitijdstip(zaadvorming) van probleemkruiden? ☐ ja ☐ nee
- 5.8 Heeft u zich er vooraf van vergewist al het mogelijke te hebben gedaan om probleemkruiden te bestrijden? ☐ ja ☐ nee
- 5.9 Is plaatselijk bluten of maaien een optie? ☐ ja ☐ nee
- 5.10 Is onderploegen van het gewas met nazaaien van een groenbemester een optie? ☐ ja ☐ nee
- 5.11 Is de veronkruiding nog met pleksgewijze bespuiting te bestrijden? ☐ ja ☐ nee

Maak een aantal foto's en voeg die (digitaal) bij deze checklist.

Datum:

Plaats:

Naam:

Handtekening:

Postadres:

VALA
Enzerinckweg 10
7251 KA Vorden

Bijlage 3 Overzicht beheervergoedingen

	Beheerpakket code 2019	Naam pakket	Eenheid	Beheervergoeding jaarlijks	Beheervergoe- ding na periodiek onderhoud	Opmerking
A01		Grasland met rustperiode				
A01a	A01a	1 april - 1 juni	hectare	€ 320,06		
A01b	A01b	1 april - 8 juni	hectare	€ 466,46		
A01c	A01c	1 april - 15 juni	hectare	€ 623,72		
A01d	A01d	1 april - 22 juni	hectare	€ 702,05		
A01l	A01l	met voorweiden, rustperiode 1 mei - 15 juni	hectare	€ 262,85		
A01m	A01m	met voorweiden, rustperiode 8 mei - 22 juni	hectare	€ 262,85		
A02		Kuikenvelden		€ -		
A02a	A02a	rustperiode van 2 weken	hectare	€ 292,21		last minute, op percelen zonder nestbescherming
A02b	A02b	rustperiode van 3 weken	hectare	€ 438,61		last minute, op percelen zonder nestbescherming
A02c	A02c	rustperiode van 4 weken	hectare	€ 585,02		last minute, op percelen zonder nestbescherming
A02d	A02d	rustperiode van 5 weken	hectare	€ 731,42		last minute, op percelen zonder nestbescherming
A02e	A02e	rustperiode van 6 weken	hectare	€ 877,83		last minute, op percelen zonder nestbescherming

	Beheerpakket code 2019	Naam pakket	Eenheid	Beheervergoeding jaarlijks	Beheervergoe- ding na periodiek onderhoud	Opmerking
A03		Plas-dras		€ -		
A03a	A03a	inundatie 15 februari - 15 april	hectare	€ 875,84		
A03b	A03b	inundatie 15 februari - 15 mei	hectare	€ 1.389,45		
A03c	A03c	inundatie 15 februari - 15 juni	hectare	€ 2.307,24		
A03d	A03d	inundatie 15 februari - 1 juli	hectare	€ 2.403,24		
A03e	A03e	greppel inundatie 15 februari - 15 april	hectare	€ 875,84		
A03f	A03f	greppel inundatie 15 februari - 15 mei	hectare	€ 1.389,45		
A03g	A03g	greppel inundatie 15 februari - 15 juni	hectare	€ 2.307,24		
A03h	A03h	greppel inundatie 15 februari - 1 juli	hectare	€ 2.403,24		
A04		Legselbeheer grasland				
A04a	A04a	nestbescherming op grasland	hectare	€ 20,00		Jaarlijks
A04d	A04d	Nestbescherming op grasland, met 2 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	hectare	€ 376,56		Last minute, opwaardering pakket A04a
A04e	A04e	Nestbescherming op grasland, met 3 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	hectare	€ 520,01		Last minute, opwaardering pakket A04a
A04f	A04f	Nestbescherming op grasland, met 4 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	hectare	€ 666,41		Last minute, opwaardering pakket A04a
A04g	A04g	Nestbescherming op grasland, met 5 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	hectare	€ 812,82		Last minute, opwaardering pakket A04a
A04h	A04h	Nestbescherming op grasland, met 6 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	hectare	€ 959,23		Last minute, opwaardering pakket A04a
A04		Legselbeheer bouwland				
A04b1	A04b.16.001	Legselbeheer op bouwland, uitgestelde bewerkingen	hectare	€ 325,00		
A04b2	A04b.16.002	Legselbeheer op bouwland uitgestelde bewerking en onderwerken groenbemester	hectare	€ 505,00		
A04c	A04c	nestbescherming op bouwland	hectare	€ 20,00		

	Beheerpakket code 2019	Naam pakket	Eenheid	Beheervergoeding jaarlijks	Beheervergoe- ding na periodiek onderhoud	Opmerking
A05		Kruidenrijk grasland				
A05a	A05a	rustperiode 1 april - 15 juni	hectare	€ 1.200,52		
A05b	A05b	rustperiode 1 april - 22 juni	hectare	€ 1.380,68		
A05c	A05c	rustperiode 1 april - 1 juli	hectare	€ 1.483,63		
A05d	A05d	rustperiode 1 april - 8 juli	hectare	€ 1.586,58		
A05e	A05e	rustperiode 1 april - 15 juli	hectare	€ 1.658,65		
A05f	A05f	rustperiode 1 april - 22 juli	hectare	€ 1.730,71		
A05h	A05h	kruidenrijke graslandrand	hectare	€ 1.020,36		
A06		Extensief beweide grasland				
A06c	A06c	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 3 GVE	hectare	€ 382,50		
A07a		Ruige mest				
A07a	A07a	rijland	hectare	€ 110,98		Alleen in combinatie met pakket A01 en A05
L09		Poel en klein historisch water				
L09f	L09f	Poel jaarlijks schonen	stuk	€ 65,39		Jaarlijks
L09i	L09i.16.003	Poel groot onderhoud 1 x in de beheerperiode 2019	stuk		€ 635,34	1 x in de beheerperiode
L10		Natuurvriendelijke oever				
L10a	L10a	natuurvriendelijke oever	hectare	€ 2.000,00		Jaarlijks
A13		Botanisch waardevol grasland				
A13a1	A13a.16.001	Botanisch weiland < 1 hectare	hectare	€ 1.206,16		
A13b1	A13b.16.001	Botanisch hooiland < 1 hectare	hectare	€ 1.377,71		
A13b6	A13b.16.006	Botanisch waardevol grasland maatwerk Achterhoek	hectare	€ 500,00		
A13c	A13c	Botanisch waardevolle weiderand	hectare	€ 1.085,54		
A13d	A13d	Botanisch waardevolle hooilandrand	hectare	€ 1.378,83		

	Beheerpakket code 2019	Naam pakket	Eenheid	Beheervergoeding jaarlijks	Beheervergoe- ding na periodiek onderhoud	Opmerking
A13		Kwartelkoning grasland				
A13b5	A13b.16.005	Botanisch hooiland t.b.v. Kwartelkoning	hectare	€ 1.377,71		
A13e	A13e	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 20 juli	hectare	€ 1.802,83		
A13f	A13f	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 3 augustus	hectare	€ 1.877,89		
A13g	A13g	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 17 augustus	hectare	€ 2.027,99		
A18		Kruidenrijke akker				
A18b5	A18b.16.005	Zomergraan	hectare	€ 1.780,34		
A18b6	A18b.16.006	Wintergraan	hectare	€ 1.580,34		
A18b7	A18a.16.007	Kruidenrijke akker zomer/wintergraan	hectare	€ 1.780,34		
A19		Kruidenrijke akkerranden				
A19g1	A19g.16.001	klei	hectare	€ 2.027,35		
A19g2	A19g.16.002	zand	hectare	€ 1.811,39		
A19g3	A19g.16.003	Kievitrand	hectare	€ 1.811,39		
L20		Hakhoutbeheer				
L20c4	L20c.16.004	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer + eindkap cyclus 10 jaar	hectare		€ 14.000,00	1 x afzetten in de beheerperiode
L21		Beheer van knotbomenrij				
L21a10	L21a.16.010	Stamdiameter < 20 cm	stuk		€ 13,14	1 x knotten in de beheerperiode
L21a11	L21a.16.011	Stamdiameter 20 - 60 cm	stuk		€ 35,76	1 x knotten in de beheerperiode
L21a12	L21a.16.012	Stamdiameter > 60 cm	stuk		€ 54,12	1 x knotten in de beheerperiode
L22		Knip- of scheerheg				
L22	L22a	Beheer jaarlijks	meter	€ 1,67		Jaarlijks
L23a		Struweelhaag				
L23a	L 23a.16.004	Snoeicyclus 5 - 7 jaar 1 oktober tot 15 maart	meter		€ 6,18	1 x snoeien in de beheerperiode

	Beheerpakket code 2019	Naam pakket	Eenheid	Beheervergoeding jaarlijks	Beheervergoe- ding na periodiek onderhoud	Opmerking
24		Struweelrand				
L24a	L24a	Struweelrand	hectare	€ 980,31		Jaarlijks
26		Half- en Hoogstamboomgaard				
L26a	L26a	Hoogstamboomgaard	hectare	€ 1.200,00		Jaarlijks
27		Hakhoutbosje				
L27a	L27a.16.004	Droog hakhoutbosje	hectare		€ 11.000,00	1 x afzetten in de beheerperiode
L27b	L27b.16.004	Vochtig en nat hakhoutbosje	hectare		€ 14.000,00	1 x afzetten in de beheerperiode
29		Bosje				
L29a4	L29a.16.004	Bossingel en bosje jaarlijks beheer + periodiek beheer (15 jaar)	hectare		€ 3.000,00	Rand afzetten en onderhoud in beheerperiode
13		Agrarisch waterbeheer				
A13c1	A13c.16.001	Agrarisch waterbeheer (WRIJ)	hectare	€ 1.206,00		Jaarlijks

CONTACT

Bij vragen over uw beheer kunt u contact opnemen met onze coördinatoren:

ANV	Coördinator	Email	Telefoon
VAN Berkel en Slinge	Wilfried Klein Gunnewiek	w.kleingunnewiek@de-vala.nl	06-20986665
VAN Berkel en Slinge	Robert Boevink	r.boevink@de-vala.nl	06-27250309
VAL Oude IJssel	Robert Boevink	r.boevink@de-vala.nl	06-27250309
PAN	Jan Stronks	j.stronks@de-vala.nl	06-22469009
PAN	Gerben Huurneman	g.huurneman@de-vala.nl	06-13055965
Groen Goed	Jos te Molder	j.temolder@de-vala.nl	06-23483364
Stichting Marker Vragender Veen	Jos te Molder	j.temolder@de-vala.nl	06-23483364
't Onderholt	Wilfried Berendsen	w.berendsen@de-vala.nl	06-53269077
't Onderholt	Gerard de Ruiter	g.deruiter@de-vala.nl	06-28203784

Voor algemene vragen en meer informatie over agrarisch natuurbeheer kunt u een email sturen naar ons algemene adres: info@de-vala.nl.

VALA
Enzerinckweg 10
7251 KA Vorden
Tel: 0575-200295